

ЕМОЦІЙНО-ЕСТЕТИЧНА СКЛАДОВА ЕСТРАДНОГО ВОКАЛЬНОГО НОМЕРА EMOTIONAL AND AESTHETIC COMPONENT OF POPULAR VOCAL NUMBER

У статті розкрито проблему дослідження емоційно-естетичної складової естрадного вокального номера. Доведено, що у процесі постановки концертного номера синтез різних видів мистецтв у його художній структурі сприяє глибинному розкриттю музичної образності на сцені.

З'ясовано, що естрадне вокальне мистецтво знаходить власне відображення в конкретному естрадному вокальному номері, особливістю якого є наявність у ньому емоційно-естетичної складової. Внаслідок усвідомленого відношення естрадного вокаліста до музичної композиції, розуміння ним сутності конкретної пісні, створюється реалістичний музичний образ, який викликає довіру в глядацької аудиторії.

Акцентовано увагу на тому, що артистизм, у поєднанні з акторською майстерністю, жестом, імпровізацією, лірикою та вокалом, є важливою виконавською особливістю естрадного співака. З'ясовано, що наповнюючи власними емоційними відчуттями, переживаннями та настроєм кожний вокальний номер, естрадний виконавець, таким чином, передає емоційний стан глядацької аудиторії. На основі аналізу науково-педагогічної літератури обґрунтовано необхідність надання студентам можливості вільного вибору спекурсів у сфері естрадного вокального мистецтва, що сприятиме ефективному процесу формування та розвитку артистизму, акторської майстерності та створення неповторного образу на сцені у процесі виконання концертного номера.

Наголошено, що застосування артистом у процесі виступу цілого ряду різноманітних виразових засобів забезпечує розкриття та передання правдивого музичного образу виконуваної композиції. Поєднання драматургії з вокалом значно цікавіше та з більшим захопленням сприймається глядацькою аудиторією, аніж звичне виконання.

Виявлено, що саме естрадна пісня є невід'ємною складовою естрадного вокального мистецтва, а, отже і конкретного естрадного вокального номера. Висвітлюються основні ознаки естрадної пісні, які надають їй особливої емоційної та естетичної виразності.

Зазначається також, що естрадний вокальний номер, в якому поєднані індивідуальність, артистизм виконавця, його вокальна та акторська майстерність, виконує, насамперед, емоційно-естетичну функцію – дарувати глядацькій аудиторії незабутні відчуття, піднесений емоційний настрій та нові неповторні естетичні враження.

Ключові слова: емоційно-естетична складова, естрадний вокальний номер, естрадне вокальне мистецтво, естрадна пісня, артистизм, драматургія, музичний образ.

The article reveals the problem of researching the emotional and aesthetic component of a pop vocal number. It is proven that in the process of staging a concert number, the synthesis of various types of arts in its artistic structure contributes to the in-depth disclosure of musical imagery on stage.

It was found that pop vocal art finds its own reflection in a specific pop vocal number, the feature of which is the presence of an emotional and aesthetic component in it. As a result of the pop singer's conscious attitude to the musical composition, his understanding of the essence of a specific song, a realistic musical image is created, which inspires trust in the audience.

Emphasis is placed on the fact that artistry, in combination with acting, gesture, improvisation, lyrics and vocals, is an important performance feature of a pop singer. It was found that by filling each vocal number with his own emotional feelings, experiences and mood, the pop artist thus conveys the emotional state of the audience.

Based on the analysis of scientific and pedagogical literature, the need to provide students with the opportunity to freely choose special courses in the field of pop vocal art is substantiated, which will contribute to the effective process of formation and development of artistry, acting skills and creating a unique image on stage during the performance of a concert number.

It is emphasized that the artist's use of a number of different means of expression during the performance ensures the disclosure and transmission of the true musical image of the performed composition. The combination of drama with vocals is much more interesting and is perceived by the audience with more enthusiasm than the usual performance.

It was revealed that the pop song is an integral component of the pop vocal art, and, therefore, of a specific pop vocal number. The main features of a pop song are highlighted, which give it a special emotional and aesthetic expressiveness.

It is also noted that a pop vocal number, which combines the individuality, artistry of the performer, his vocal and acting skills, performs, first of all, an emotional and aesthetic function – to give the audience unforgettable sensations, an elevated emotional mood and new unique aesthetic impressions.

Key words: emotional and aesthetic component, pop vocal number, pop vocal art, pop song, artistry, drama, musical image.

УДК 78.011:784.091
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/56.2.10>

Кишакевич С.В.,
канд. пед. наук,
доцент кафедри вокально-хорового,
хореографічного та образотворчого
мистецтв
Дрогобицького державного
педагогічного університету
імені Івана Франка

Стець Г.В.,
канд. пед. наук,
доцент кафедри вокально-хорового,
хореографічного та образотворчого
мистецтв
Дрогобицького державного
педагогічного університету
імені Івана Франка

Постановка проблеми у загальному вигляді.

В сучасних умовах розвитку нашого суспільства актуалізується проблема вивчення вокально-естрадного мистецтва як одного з найбільш доступного та популярного компоненту сучасної

української музичної культури. Естрадне мистецтво відіграє особливе значення у духовному становленні та розвитку людини і суспільства. Важливу роль у становленні та професійному розвитку естрадного співака, окрім здобутих теоретичних

знань у галузі вокальної педагогіки, відіграє вміння триматися на сцені, що проявляється у процесі виконання естрадного вокального номера.

Естрадне вокальне мистецтво знаходить втілення в конкретному естрадному вокальному номері. Тому, працюючи над його постановкою, створюючи певний сценічний образ, необхідно враховувати ряд складових, які формують його структуру. Серед таких складових однією з важливих є емоційно-естетична складова естрадного вокального номера, з допомогою якої виконавець з легкістю зможе передати та відтворити музичний образ твору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У сфері естрадного вокального мистецтва проведено низку фундаментальних наукових досліджень, що окреслені у декількох аспектах. Так, проблема постановки естрадного вокального номера у процесі фахової підготовки студента-вокаліста висвітлена у працях таких вчених, як В. Вовкун, С. Гмиріна [3], О. Кедіс [7], Л. Красовська [5], Д. Левіт [6], В. Мозговий [7], В. Откидач [10], М. Поплавський, О. Хлистун та інші.

Питання дослідження естрадного вокального мистецтва в культурологічному аспекті, зокрема вивчення та аналіз основних його характеристик висвітлюється в наукових працях таких сучасних науковців, як І. Бобул [1; 2], Т. Каблова [4], Т. Кулага, Н. Онищук [8], Т. Самая, Н. Сегеда, О. Сметана [8], В. Тетеря та інших.

Проблемі удосконалення теоретичних та методичних засад професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері естрадного вокалу присвячена низка наукових досліджень (В. Антонюк, В. Бокоч, Б. Гнидь, Л. Дерев'яноко, Н. Дрожжина, Л. Кузьменко-Присяжна, М. Микиша, Л. Остапенко [9], Т. Пляченко, Н. Фоломєєва, Ю. Юцевич та інші).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На жаль, проблема дослідження емоційно-естетичної складової естрадного вокального номера є недостатньо розкритою. Зважаючи на те, що запорукою успішного концертного номера є не лише яскрава та виразна індивідуальна вокальна манера виконання, це питання стає доволі актуальним та вимагає ґрунтовного вивчення.

Мета статті полягає в дослідженні емоційно-естетичної складової естрадного вокального номера, у з'ясуванні особливостей взаємодії різних видів мистецтв у його художній структурі, зокрема синтезу вокальної, акторської майстерності, драматургії та технічного виконання, що сприяють розкриттю правдивого музичного образу на сцені.

Виклад основного матеріалу. Одним з важливих завдань у галузі естрадного вокального мистецтва стає дослідження емоційної взаємодії між виконавцем та глядацькою аудиторією. У цьому контексті увиразнюється проблема впливу

емоційно-естетичних факторів на глядача у процесі сприйняття естрадного вокального номера. Естетична складова взаємодії естрадного вокального мистецтва з власною аудиторією базується на певних чинниках, які спрямовані, насамперед, на зовнішній вигляд постановки концертного номеру та стиль поведінки артиста, виконавство якого «... визначається вже не тільки як творчий акт, а як певний вплив на формування емоційного стану, як трансляція соціальних змін у суспільстві» [4, с. 252].

Емоційно-естетична складова естрадного вокального номера пов'язана, насамперед, з індивідуальністю співака, його вмінням майстерно спілкуватись з глядачем, передавати певні емоції, відобразити почуття, викликані музичним твором. Внаслідок емоційно-естетичного відношення естрадного вокаліста до музичної композиції, усвідомлення ним сутності конкретної пісні, створюється реалістичний музичний образ, який викликає довіру в глядацької аудиторії. Саме естрадна пісня, володіючи цілим комплексом художньо-виразових засобів передання почуттів, яких так часто не вистачає людині у повсякденному житті, стає засобом її емоційного контакту зі співаком. [1].

Одним з вагомих чинників емоційної виразності естрадно-вокального номера вважаємо артистизм співака, як ефективний засіб спілкування зі слухачами. На думку Л. Красовської, артистизм, у поєднанні з акторською майстерністю, жестом, імпровізацією, лірикою та вокалом, є важливою виконавською особливістю естрадного співака. Науковець стверджує, що наповнюючи власними емоційними відчуттями, переживаннями, настроєм кожний вокальний номер, естрадний виконавець, таким чином, передає емоційний стан глядацької аудиторії [5].

У контексті професійної підготовки майбутніх естрадних виконавців проблема розвитку та формування артистизму є доволі актуальною. Особливість сучасного естрадного вокального мистецтва полягає в тому, що постановка та репрезентація концертного номера тісно пов'язані з драматургією та театралізацією, які сприяють розкриттю акторської та виконавської майстерності естрадного вокаліста. В. Мозговий та О. Кедіс зазначають, що головною умовою розвитку та формування артистизму в майбутніх естрадних виконавців є «забезпечення свободи вибору освітньої траєкторії» [7, с. 445] (вибір навчальних курсів та факультативів). Автори констатують, що «самостійний вибір студентами спецкурсів гарантує їм особливий вектор професійного навчання, у якому можуть синтезуватися абсолютно непередбачувані програми» [7, с. 445]:

- програма вивчення вокалу, відповідних сценічних рухів та пластики;
- програма вивчення вокалу та театрального мистецтва;

• програма вивчення вокалу та особливостей анімаційно-ігрової діяльності тощо [7].

Надання студентам можливості вільного вибору спецкурсів у сфері естрадного вокального мистецтва сприятиме ефективному процесу формування та розвитку артистизму, акторської майстерності та створення неповторного образу на сцені у процесі виконання концертного номера.

При постановці естрадно-вокального номера необхідно враховувати те, що його емоційно-естетична складова, як було зазначено вище, тісно пов'язана з драматургією, завдяки якій лише зростає інтерес глядацької публіки до побаченого на сцені дійства. У цьому контексті цікавим є твердження С. Гмиріної, яка вважає, що драматургія «...може складатися зі специфічних виразних засобів жанру, таких як вокальна техніка виконавця, пластика, сценічний рух, акторські здібності, незвичайний сценічний костюм, грим та індивідуальність виконавця» [3, с. 138]. Застосування артистом у процесі виступу цілого ряду різноманітних виразових засобів забезпечує розкриття та передання правдивого музичного образу виконуваної композиції. Поєднання драматургії з вокалом значно цікавіше та з більшим захопленням сприймається глядацькою аудиторією, аніж звичне виконання [3].

Важливою емоційно-естетичною складовою естрадно-вокального номера, окрім перелічених вище, необхідно відзначити вокальну майстерність виконавця, що проявляється, насамперед, у професійному високохудожньому співі. Л. Остапенко констатує, що лише яскрава та виразна індивідуальна вокальна манера виконання є запорукою успішного концертного номера. Вона характерна неповторним тембром голосу, своєрідною вокалізацією, фразуванням та інтерпретуванням музичної композиції [9]. Саме естрадна пісня є невід'ємною складовою естрадного вокального мистецтва, а, отже і конкретного естрадного вокального номера.

Естетика естради формувалася та розвивалася у процесі святкового відпочинку. Крізь призму звичних щоденних буднів, естрадне вокальне мистецтво починає виконувати свою першочергову емоційно-естетичну функцію – дарувати людям позитивні емоції, піднесений настрій, нові художні відкриття навіть у найскладніших життєвих обставинах. Н. Онищук та О. Сметана наголошують, що «Смислова, тематична та фактурна змістовність естрадного мистецтва – це глибинне розкриття образності, сюжетності, тематизму через призму відчуттів однієї особистості» [8, с. 110]. Автори виділяють основні ознаки естрадної пісні, які надають їй особливої емоційної та естетичної виразності, унаслідок чого отримують неабияку популярність серед сучасної глядацької аудиторії. Зазначені ознаки полягають у:

- розкритості, в нових синтетичних поєднаннях;
- розважальності та святковості [8].

Проблема поєднання різних видів мистецтв у художній структурі естрадного вокального номера порушується і в дослідженнях інших науковців. Так, зокрема, І. Бобул [2] підкреслює, що синтез вокальної, акторської майстерності, драматургії та технічного виконання є однією з характерних особливостей естрадного вокального мистецтва, а, отже, і концертного номера. Дослідник також акцентує на емоційно-естетичній функції даного виду мистецтва: «Цінність вокально-естрадної музики полягає у тому, що вона розкриває своїми засобами певні ідеї, цінності, моральні аспекти, а також актуалізує естетичне сприйняття краси, прекрасного, піднесеного» [2, с. 123].

Висновки. Таким чином, естрадне вокальне мистецтво знаходить власне відображення в конкретному естрадному вокальному номері, особливістю якого є наявність у ньому емоційно-естетичної складової. При постановці концертного номера необхідно зважати на той факт, що синтез різних видів мистецтв у його художній структурі сприяє глибинному розкриттю музичної образності на сцені.

Естрадний вокальний номер, в якому поєднані індивідуальність, артистизм виконавця, його вокальна та акторська майстерність, виконує, насамперед, емоційно-естетичну функцію – дарувати глядацькій аудиторії незабутні відчуття, піднесений емоційний настрій, нові неповторні естетичні враження.

Дане дослідження не вичерпує у повній мірі всіх аспектів означеної проблеми. Перспективні напрямки наукових пошуків вбачаємо у підвищенні рівня та в удосконаленні процесу професійної підготовки майбутніх естрадних співаків із застосуванням режисерських інновацій в сценічному просторі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бобул І. Жанрові форми та стильові конотації вокально-естрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвозн. : 26.00.01. Київ, 2018. 23 с.
2. Бобул І. В. Художньо-естетичні характеристики вокально-естрадного виконавства як жанрового синтезу мистецтв. *Мистецтвознавчі записки*. 2021. Вип. 40. С. 122–128.
3. Гмиріна С. В. Постановка концертного номера як засіб фахової підготовки студента-вокаліста. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. 2017. № 2. С. 136–140.
4. Каблова Т. Б. Вокально естрадне мистецтво в дискурсі формування музичного етосу культури. *АРТ-платФОРМА*. 2021. Вип. 1(3). С. 246–258.
5. Красовська Л. О. Про пластику та постановку номера естрадного співака. *Культура України*. 2018. Випуск 61. С. 149–156.
6. Левіт Д. А. Методика організації самостійної підготовки студентів-вокалістів до постановки

естрадних номерів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. № 70. Т. 2. С. 222–226.

7. Мозговий В. Л., Кедіс О. Ю Артистизм у сучасному вокальному мистецтві. «*Young Scientist*». 2018. № 4 (56). С. 443–446.

8. Онищук Н., Сметана О. Сутність естетичного та соціокультурного осмислення феномену музич-

ного мистецтва естради. *Нова педагогічна думка*. 2014. № 4. С. 108–112.

9. Остапенко Л. В. Естетичні аспекти естрадно-вокального мистецтва. *Молодий вчений*. 2017. № 8 (48). С. 64–67.

10.Откидач В. М. Естрадний спів і шоу-бізнес : навч.-метод. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2013. 368 с.